Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII. Ч. 48. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 13-го БЕРЕЗНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 13, 1981 No. 48. VOL. LXXXVIII.

У Чікаґо відбудеться інсталяція Владики І. Лотоцького

Чікаго, Ілл. — У четвер, 2-го квітня ц. р., тут відбудеться інсталяція Владики Інокентія Лотоцького, ЧСВВ, як другого єпископа епархії св. отця Николая для українців.

Інсталяційні церемонії відбудуться в українській католицькій катедрі св. Отця Николая, при вулицях Овклі і Райс, о год. 2-ій по полудні. Увечорі того ж дня вітатимуть новопоставленого Владику під час святкового бенкету в залі готелю „Мерріот О'Гера" при вулицях Ґіґґінс і Камберленд, Чікаго.

Акт введення в уряд переведе філядельфійський Митрополит Стефан Сулик, а президіюватиме в катедрі св. Отця Николая Архиєпископ Піо Лаґі, Апостольський делеґат у ЗСА.

Владика Інокентій Лотоцький, ЧСВВ, до часу вибору його єпископом епархії св. Отця Николая, був парохом української католицької церкви Непорочного Зачаття у Гемтремку, Мич. Його вибір проголосив офіційно Папа Іван Павло II 29-го січня 1981 року в переддень празника Трьох Святителів.

Хіротонія Владики Інокентія відбулася в неділю, 1-го березня 1981 р., в Римі. Її довершив Первоієрарх Української Католицької Церкви Патріярх Йосиф Сліпий. Співсвятителями були Владика Ніль Саварин, ЧСВВ, єпископ української католицької епархії Едмонтону, й Владика Василь Лостен, єпископ укра-

Владика І. Лотоцький

їнської католицької епархії Стемфорду.

У церемоніях введення в уряд візьмуть участь численні Владики Східньої й Римо-католицької Церкви. Свою присутність зголосило велике число представників різних релігійних громад. Крім того на урочистість приїжджає багато колишніх парохіян Владики Інокентія з Гемтремку, Мич.

До Служби Божої співатиме 100-голосовий збірний хор ім. Митрополита Андрея Шептицького, під дириґентурою Юрія Яримовича, який відспіває „Чікаґську св. Літургію", що її скомпонував проф. Андрій Гнатишин з Відня. Тропарі й кондаки співатиме чоловічий квартет під управою Юліяна Позняка.

Усією підготовкою урочистости введення в уряд займається епархіяльна Канцелярія. Ближчі інформації можна отримати від о. шамб. крилошанина Василя Білинського, канцлера епархії, 2245 Вест Райс, Чікаґо, Ілл. 60622.

Помер інж. Богдан (Дада) Рак

Ню Йорк, Н. Й. — В середу, 11-го березня ц. р., о год. 7-ій вечора помер у Ст. Вінсент шпиталі в Ню Йорку інж. Богдан (Дада) Рак, колишній довголітній голова Карпатського Лещетарського Клюбу, довголітній голова хору „Думка", член Управи Українського Інституту Америки, співосновник і колишній голова Української Спортової Централі Америки й Канади, на протязі понад двох десятків років головний суддя і провідник крайових тенісових турнірів на Союзівці та загально відомий громадський діяч.

Покійний залишив в жалобі дружину Оксану, братів Ярослава і Романа та ближчу і дальшу родину.

Панахида відбудеться тут, в п'ятницю в похоронному заведенні Яреми о год. 7.30 увечорі. Похорони в суботу, 14-го березня, о

св. п. інж. Богдан Рак

год. 9.30 з церкви св. Юра на православний цвинтар св. Андрея в Бавнд Бруку.

СІЧОВИКИ ЗАКВАЛІФІКУВАЛИСЯ ДО ФІНАЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

Елизабет, Н.Дж. (І.Х.) — У суботу, 14-го березня цього року, тут, у будинку Елизабет Арморі, відбудуться фінальні змагання турніру дружин копаного м'яча, який триває вже на протязі десяти тижнів, і в ньому брали участь 38 відомих спортових дружин.

До фінальних змагань у турнірі закваліфікувалися вісім спортових клюбів, між ними й УСВТ „Чорноморська Січ".

Початок змагань о год. 6:30 вечора.

„ЧОРНА ПАНТЕРА І БІЛИЙ ВЕДМІДЬ" У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія, Па. — В суботу, 4-го квітня о год. 7-ій вечора в Юніон театрі Ла Сал коледжу при 20-ій і Олні вулицях, Студія мистецького слова Лідії Крушельницької з Ню Йорку поставить п'єсу Володимира Винниченка п. з. „Чорна пантера і білий ведмідь" з нагоди 100-річчя від дня народження письменника і драматурга. Постава — Лідія Крушельницька, музика — Ігор Соневицький, хореографія — Ольга Ковальчук-Івасівка, оформлення сцени і світло — Юрко Гречило, костюми — Марійка Шуст. Виставку спонзорує Український клюб при Ла Салл коледжі. Квитки вже можна замовляти у „Космос", „Оріон" і при касі.

УЧИТЕЛЬСЬКА ГРОМАДА В ЧІКАҐО СВЯТКУВАТИМЕ 30-РІЧЧЯ

Чікаґо, Ілл. (Юлія Назаревич) — Дня 29-го березня ц. р. Українська Учительська Громада відзначатиме тут 30-річчя свого існування, як також 100-річчя заснування Руського Педагогічного Товариства у Львові.

Ця єдина на терені ЗСА імпреза відбудеться в авдиторії школи св. Отця Николая, при2238 Захід Райс вулиці. У програмі: слово про „Руське Педагогічне Товариство" у Львові та про діяльність Української Учительської Громади в Чікаґо, засновника і 29-річного опікуна найбільшої у діяспорі українознавчої школи.

Американсько-німецькі розмови проходять з успіхом

Вашінгтон. — Після виїзду президента Роналда Реґена до Оттави, Канада, німецький міністер закордонних справ Ганс—Дітріх Ґеншер продовжає свої розмови з іншими керівними американськими політиками. У зв'язку зі своєю подорожжю на другий тиждень до Варшави, а при кінці місяця до Москви, Ґеншер намагається устійнити базу для пропозицій розмов між ЗСА та СССР і евентуально „зустрічі на вершинах". На думку Ґеншера „зустріч на вершинах" між президентом Реґеном і Леонідом Брежнєвим може причинитися до усунення загрози совєтської інтервенції в Польщі.

Американські політичні чинники далі є тої думки, що зі „зустріччю на вершинах" не можна поспішати, доки не приготовані передумови для цього. Така зустріч мусить бути попереджена такими кроками, які її оправдували б і забезпечували її успіх. Совєтський Союз натискає на таку зустріч, бо з одного боку особистим контактом між обидвома лідерами хоче добитися зближення з Вашінгтоном, а крім цього Москва намагається за всяку ціну спинити, або принаймні пригамувати американські заходи для створення силового фактора, яким можна було б протиставитися совєтським агресивним починанням у світі та спинити їх.

В розмові Александра Гейґа з Ґеншером державний секретар підкреслив, що всякі спроби Москви встрявати у розв'язку польських внутрішніх труднощів будуть Вашінгтоном відкинені й засуджені. З поставою Гейґа погодився Ґеншер і зобов'язався передати ту поставу у розмовах у Варшаві, а опісля в Москві. Американська сторона відкинула арґумент, що підготова „зустрічі на вершинах" стримає Москву перед інтервенцією в Польщі. Доказом цього є збройний напад СССР і його сателітних союзників на Чехо-Словаччину 1968 року після того, як закінчено підготову візити тодішнього президента Линдона Джансона до Москви. Через той напад візиту президента Джонсона відкликано й він уже ніколи Москви не відвідав.

Державний секретар Гейґ уповажнив міністра Ґеншера поінформувати російські чинники в часі побуту в Москві, що на думку Вашінґтону зміцнення оборонної сили Заходу не повинно бути перешкодою в дальших переговорах в справі контролі зброї, чи їхніх обмежень.

У світі

В ЕСПАНІЇ ВІДБУДЕТЬСЯ воєнний суд над генералом Джейм Мілянс дель Бошом і 20-ма іншими старшинами за їхню участь у спробі перевороту проти теперішнього уряду. Спроба перевороту почалася від наступу на будинок парляменту, який захопила Цивільна ґвардія, що, була частиною заговору, та на телевізійну й радіостанції у Мадриді. З приміщення телебачення і радіо заговірників дуже швидко усунули, а з будинку парляменту Цивільна ґвардія вийшла після виступу короля Хуана Карльоса проти змовників та на його вимогу зложити зброю. Спроба перевороту, яка відбулася 23-го лютого, після короткого часу зміцнила існуючий режим і ролю короля у ньому. А з другого боку, вона змусила державні чинники перевести чистку командного складу всіх родів зброї та Цивільної ґвардії.

КОМАНДУВАННЯ ОДНІЄЇ з американських летунських баз у стейті Мейн наказало поготівля частині стаціонованих там літаків, в тому також бомбовикам Б-52, у зв'язку з появою на Атлантійському океані в тому районі підводних човнів, озброєних ракетами. Совєтські човни займали загрожуючі для безпеки ЗСА і Канади позиції, і це викликало потребу протизаходів. Совєтські підводні човни не раз перебувають на тих водах, але останнім часом їхні позиції і уставка є бойового порядку, а через це американські військові чинники мусять поробити відповідні кроки для охорони теренів, за які вони відповідають. Деяке число заалярмованих літаків, з постійно включеними й розіґрітими моторами, готове до старту.

У ВІДОМОМУ вже листі Л. Брежнєва до керівників держав НАТО автор пропонує якнайскорше відновлення розмов у справі роззброєння та просить їх, щоб вони допомогли у відбутті „зустрічі на вершинах", яку Брежнєв запропонував у своїй програмовій промові на початку XXVI З'їзду КПСС. Вслід за цим листом у московській „Правді" появилася стаття професора Ґеорґія Арбатова, голови Центрального совєтського інституту для справ ЗСА і Канади, у якій Арбатов зі свого боку пробує доказувати, що немає інакшого виходу, як прийняти пропозиції Брежнєва. Дотепер ще невідомо, які відповіді вислали різні діячі, до яких той лист був спрямований, а відома тільки відповідь прем'єра Англії Маргарит Тачер. Прем'єр Тачер відповіла Брежнєву, що розмови в справах обмеження зброєнь та в інших справах корисні і їх слід робити, але як це робити, „коли совєтські війська в Афганістані? Коли б їх забрано звідтіль, говорити було б значно легше," — написала Маргарит Тачер.

ЩЕ ОДНА ДЕЛЕҐАЦІЯ „неопреділених" народів виїжджає як мировий посередник між Іраном і Іраком після невдачі попередньої делеґації, що складається тільки з ісламських країн. Тим разом делеґація складається із трьох „неопреділених" країн: Куби, Індії і Замбії та Палестинської Визвольної Організації. Добір такої делеґації під назвою „неопреділених країн" є найкращим свідоцтвом повної аберації в міжнародному житті. „Неопреділені" Кастро й Арафат організують міжнародні терористичні напади, підривні акції у різних державах, заворушення і збройні виступи і т. п., отже, щоб їх зачислити до „неопреділених", то треба зовсім позбутися здорового глузду, та ще й до того сорому, як пише міжнародна преса.

ВАТИКАНСЬКА ІНФОРМАЦІЙНА служба поширила докладнішу інформацію про візиту Папи Івана Павла II до Швайцарії, яка відбудеться на початку червня цього року. У відрізненні до дотеперішніх візит, які складав Папа у різних державах, характер тієї візити буде підкреслено пасторальним, то значить її функцією буде обслуга релігійних потреб Церкви і вірних на терені Швайцарії. Папа відвідає всі тримовні частини Швайцарії — італійську, французьку й німецьку. Він матиме зустріч з федеральним кабінетом, який виступить у комплекті та відвідає установи ОН в Женеві. В Женеві він виголосить промову на форумі Міжнародної організації праці та відвідає Комітет Міжнародного Червоного Хреста. Особливу увагу привертає плянована зустріч у Світовій Раді Церков. В тій справі будуть, мабудь, розходження, бо Папа, чи Ватиканські кола плянують поширені розмови на екуменічні теми, до чого, мабуть, не будуть готові чинники Світової Ради Церков.

Ярузельскі і Валєнса договорились

Варшава, Польща. — Прем'єр-міністер польського уряду Войцєх Ярузельскі і лідер вільної робітничої профспілки „Солідарносьць" Лєх Валєнса, після довших розмов, які розпочались напередодні заповідженого в Лодзі страйку біля 300,000 текстильних і інших робітників, договорились дослівно кілька годин перед початком страйку.

Речники вільної профспілки заявили, що обидві сторони встановили при тому принцип для майбутньої співпраці між урядом і профспілкою, а саме, заки будь-яка справа почне завогнюватись, обидві сторони негайно розпічнуть розмови для ліквідації завогненого питання.

Однак, годину після того, як наступило погодження між Ярузельським і Валєнсою про закінчення страйку в Лодзі, виникла нова загроза страйку в Радомі, індустріяльному місті, віддаленому від Варшави на 60 миль, у якому в 1976 році дійшло було до поважнішого зудару робітників з поліцією.

Місцевий відділ профспілки „Солідарносьць" проголосив 17 домагань, які мали б стати базою переговорів між урядом і профспілкою. Якщо однак уряд відмовиться від переговорів то в понеділок, 16-го березня ц.р., мав би розпочатися страйк.

Прем'єр Ярузельскі і Валєнса зустрілись особисто перший раз і розмовляли понад три години. Темою розмови, очевидно, були справи можливого довшого страйку в Лодзі, який міг би спаралізувати місто. Заповіджений в Лодзі страйк був не на руку ані профспілці, ані урядові, бо він відбувався б після 26-го з'їзду КПСС, на якому, як відомо, Леонід Брежнєв, генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР, перестерігав перед „анархією і хаосом" в Польщі, і що ці форми не будуть толеровані іншими комуністичними державами, членами Варшавського Пакту.

„Атмосфера переговорів була спокійна і позитивна", — заявили речники спілки після переговорів. Польський прем'єр, який перший запропонував 90-денне перемиря між урядом і робітництвом, щоб таким чином дати урядові можливість розглянутись у ситуації і випрацювати пляни для поправи польської економіки, трактував Валєнсу як „рівноправного партнера". Обидва лідери говорили сам на сам, а потім попросили до розмов також своїх дорадників. У нарадах з урядової сторони брав також участь заступник прем'єра Мєчислав Раковскі, який вже раніше зустрічався з Валєнсою й іншими профспілковими діячами.

Політичні спостерігачі кажуть, що зустріч Ярузельського з Валєнсою відбувалася в атмосфері проголошених у Варшаві і Москві загальних маневрів військ Варшавського Пакту, які включають Польщу і стаціоновані на території Польщі совєтські військові з'єднання. Маневри, які, на думку західніх дипломатів, не мають жадного обоснования, можуть евентуально закінчитися окупацією Польщі військами Пакту, якщо до того часу польський уряд не зуміє полагодити внутрішніх справ.

До речі, про ситуацію в Польщі говорили при зустрічі у Вашінґтоні президент Роналд Реґен і міністер закордонних справ Західньої Німеччини Ганс-Дітріх Ґеншер, який перебував у ЗСА на офіційних відвідинах.

З польської сторони зауважується також деяку злагіднюючу ситуацію протягнення. Варшавський уряд дозволив на виїзд за кордон відомому польському вченому Станіславові Бараньчикові, який вже віддавна старався виїхати до ЗСА, де він на Гарвардському університеті має заповіджені гостинні лекції. З цього рішення скористали також інші польські інтелектуалісти, яким уряд раніше відмовляв візи на виїзд за кордон.

Однак, в цей самий час у Варшаві влада приготовляє політичний процес проти дисидентів, а відомо, що робітники-члени нової спілки вимагають звільнення дисидентів.

У Варшаві відбудеться новий політичний процес

Варшава, Польща. — Тут офіційно повідомлено про виготовлення варшавською прокуратурою акту обвинувачення проти чотирьох польських дисидентів, яким прокуратура закидає злочин державної зради й плянування перевороту. Обвинувачені обидва закиди категорично відкинули та до ніякої вини не призналися. Прокуратура ані поліція крім ідеологічно політичних писань обвинувачених ніяких інших доказів проти них не має, хоч загально припускають, що на судовій розправі появляться „свідки", які будуть свідчити проти них, потверджуючи поліційні й прокураторські закиди.

Чотири обвинувачені — це члени групи „Конфедерація Незалежної Польщі": Лєшек Мочульскі, Ромуальд Шереметєв, Тадеуш Станьскі та Тадеуш Єндзішак. Всі чотири мали утримувати контакти зі закордоном, чого обвинувачені не заперечують та що ніяким законом не є заборонено. Крім цього прокуратура видвигає як головний доказ вини отримування ними фінансової допомоги з-за кордону. Обвинувачені вказують на факт, що більшість населення таку допомогу отримує, бо без цього не можна вижити. Закид державного перевороту прокуратура сформулювала як намір змінити конституцію, бо ніяких доказів у якійсь діяльности обвинувачених не мала.

Не зважаючи на такі неудокументовані закиди й обвинувачення, у Варшаві побоюються, що можуть запасти суворі присуди на тому процесі, бо клясифікація правна застосована до них і їхніх вчинків подана в таких параграфах карного кодексу, які передбачають найважчі кари, включно з карою смерти. Згідно з теперішньою публічною опінією в Польщі Станіслав Каня, генсек комуністичної партії Польщі, і прем'єр польського уряду генерал Войцєх Ярузельскі прийняли в часі останнього побуту в Москві зобов'язання розправитися з інакшедумаючими і тепер мусять „оправдати довір'я висловлене їм московськими товаришами".

ВІДКРИТТЯ ДИТЯЧОЇ СВІТЛИЧКИ

Нюарк, Н. Дж. — Заходами 75-го Відділу СУА тут відкривається дитячу світличку в українській мові для дітей у віці від 2-4-ох рочків під керівництвом учительки Лідії Бойко. Починаючи від суботи, 14-го березня світличка діятиме кожної суботи від год. 9-12 дня в церковній залі св. Івана Хрестителя. У тижневій програмі заплановано: гімнастику, спів, танці, ігри, майстрування тощо. Включені також перекуски. У справі дальших інформацій і реєстрації треба телефонувати до: Іванки Олесницької — 763-4791 і до Ірини Фенчак — 372-2467.

ПРЕЗИДЕНТ ОБМЕЖУЄ ФЕДЕРАЛЬНІ ПРОГРАМИ

Вашінґтон. — День після внесення республіканськими сенаторами й конґресменами проєкту обнижки податку на 30 відсотків впродовж трьох років, тобто щорічно по 10 відсотків, Президент передав до Конґресу свій проєкт бюджету на наступний рік. Проєкт цей названо „бюджетом здорового глузду".

Демократичні й республіканські конґресмени відбули непрактиковану спільну зустріч і рішили між собою, що проєкт цей мусить бути передискутований і бюджет схвалений та підписаний Президентом перед літніми вакаціями обох палат, тобто перед серпнем цього року.

Бюджет передбачує видатки в сумі 695,3 більйона долярів і включає обнижку на 48,6 більйона долярів в порівнянні з проєктом попереднього президента Джіммі Картера. В ньому опущено 300 різних домашніх програм і проєктів, які пропонував був президент Картер. Ці викреслення з бюджету викликали рішуче негодування ліберальних кіл, які зразу почали кампанію проти нього.

Виключено з бюджету значні суми на допомогу, зменшено видатки на побудову мешканевих будинків, обнижено допомогу стейтам на шкільництво, обнижено державне фінансування харчових карток, обнижено видатки на адміністрацію ветеранських справ та скасовано проєкт податкових кредитів для тих підприємств, які не мають достатньо грошей для оплачення податків.

Не зважаючи на ці всі обнижки й елімінації різних позицій, бюджет всетаки передбачує ще дефіцит в сумі 45 більйонів долярів. Президент попередив, що щойно бюджет на 1984 рік може бути збалянсований. Як було попереджено, піднесено видатки на оборонні потреби. Дефіцит передбачений тому, що прибутки заплановані на 650,3 більйона. Зменшено також внутрішнє заборгування на 21 більйон у порівнянні з тим, що пропонував президент Картер.

Зревідований і обнижений проєкт державного бюджету викликав позитивний відгук в Конґресі. Сенатор Говард Бейкер, лідер республіканської більшости в Сенаті, заповів, що проєкт бюджету буде схвалений принаймні на 90 відсотків.

Американський амбасадор вийшов неушкодженим з атентату

Бейрут, Ливан. — Доля дипломатів в ісламських країнах незавидна. Демонстрації під будинками амбасад і посольств, вибивання шиб, напади на будинки і на дипломатів, схоплювання та вбивства — це те, чого кожен дипломат може сподіватися. Американський амбасадор в Бейруті, столиці Ливану, вийшов неушкодженим із другого вже замаху на нього.

Цим разом замах був не надто небезпечний. Захований вбивник із рушниці обстріляв лімузину амбасадора на одній із головних вулиць Бейруту, коли той їхав здому до праці. Амбасадор Джон Ґантер Дін не був ушкоджений, бо його лімузина опанцерена й кулі її пробити не могли. Зате одна з куль попала в авто, яким їхала охорона, пробила гумове колесо й малощо не спричинила більшої катастрофи.

Після першого замаху на життя амбасадора його охорона зарядила особливі заходи, а серед них — кожноденна зміна маршруту, яким проїжджає автомобіль амбасадора, зміцнення охорони тощо. Після замаху амбасадор прибув, як звичайно, до амбасади, де працював у призначених годинах.

У часі, коли відбувся замах, — виконавця, очевидно не схоплено, — президент Ливану Еліяс Саркіс перебував у Дамаску, столиці Сирії, де він відбував розмови з президентом Сирії Гафезом аль-Ассадом у справі заходів проти тероризму.

Згідно з ухвалою Арабської Ліґи в Ливані перебуває три дивізії сирійської армії, які мають берегти там лад й порядок, тому що ливанська стара армія розбіглася, а нова ще не зорганізована як слід.

В Америці

КІЛЬКА СОТЕНЬ ОСІБ працює в кулюарах обидвох палат Конґресу з метою не допустити до затвердження Сенатом і Палатою Репрезентантів повністю економічних плянів президента Роналда Реґена, а головно, щоб врятувати деякі соціяльні програми, які дуже поважно загрожені, якщо первісний плян Президента буде прийнятий. Йдуть старання, щоб врятувати бодай фінансування федеральним Урядом харчової допомоги для бідних, які в минулому користувалися харчовими картками, що їх можна було набути за мінімальну оплату. Усі до кого зверталиcь „лобіисти" висловлювали співчуття і зрозуміння, але в загальному в кожному бюрі вони чули арґументи, що витрати Уряду мусять бути обмежені, якщо ЗСА хочуть зупинити інфляцію.

ВІД 22-ГО ВЕРЕЗНЯ Ц. Р. поштовий уряд підвищує оплату на поштові пересилки. Листи, які оплачувались 15-ма центами, коштуватимуть тепер 18. Відповідні підвишки будуть введені також для оплат інших кляс, зокрема на пересилку газет, книжок і взагалі друкованого матеріялу. Спостерігачі однак уважають, що 18-центова оплата довго не встоїться, бо поштмайстер домагається 20 центів за листи висилані першою клясою, щоб покрити дефіцит, який має пошта вже від довгих років.

ВІДОМІ АРТИСТИ Френк Сінатра і Семмі Дейвис влаштували добродійний концерт в Атланті, дохід з якого вони призначили для допомоги тим чинникам, які займаються розшукуванням за злочинцем чи злочинцями, що на протязі одного року замордували 20 неґритянських дітей і поставили ціле місто у стан гострого поготівля та страху. Чистий дохід з концерту в сумі 100,000 долярів вони передали посадникові Атланти.

ДЕПАРТАМЕНТ СПРАВЕДЛИВОСТИ зарядив, що шкільні власті в Тексасі мусять ввести двомовне навчання в початкових публічних школах, бо в стейті знаходиться великий відсоток мехіканських дітей, англійська мова яких є дуже обмежена і вони не користають повністю з навчання. У зарядженні Департаменту справедливости також говориться, що стейтовий уряд повинен сформувати раду двомовности, яка займеться розпрацюванням програми навчання і підшуканням відповідного персоналу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

P O Box 346 Jersey City N.J 07303

Незадоволення і ферменти

Перебіг і вислід XXУI З'їзду КПСС, який закінчився перед декількома днями, в найменшій мірі не виправдав сподівань населення. Загальне розчарування слідне так серед населення, як і в колах партії. Брак змін, нових настанов, уліпшень підкреслює зростаючу безперспективність. Гола сила і до зубів озброєні дивізії не всилі виповнити порожнечі життя, ані накормити людей.

Закордонні спостерігачі, які довше перебувають у Москві і нав'язали різні контакти з населенням, підкреслюють загальне невдоволення. Застій слідний на кожному кроці.

Міжнародні стосунки, від яких так багато залежить життя в СССР, наслідком агресивної пенетрації в Африці, Південнозахідній Азії і подібних, але невдалих спроб в Середній Америці, а найбільше наслідком воєнного нападу на Афганістан, збільшили труднощі і то під кожним оглядом. Не лише зменшилися можливості за дешевші гроші набувати за кордоном харчі для людей і корми для худоби, але у великій мірі припинилися можливості закупу за кордоном високої технології, без якої у багатьох відношеннях не може посуватися як слід уперед совєтська техніка й господарка. Зросли також внутрішні переслідування; органи безпеки дістали доручення гостріше карати за прояви вільної думки; цензура зміцнила свій затиск. Політичні відносини зі світом значною мірою заморожені. Пропозиція Леоніда Брежнєва під адресою Вашінґтону відбути якнайскорше „зустріч на вершинах" зустріла холодне прийняття й навіть якщо це станеться, то після довгої проволоки. А найважче для СССР — це рішучі заходи деяких західніх країн, а особливо ЗСА протиставитися збільшеними силами імперіялістичній політиці Москви.

Внутрі СССР, а головно в партійних колах, фермент був започаткований уже раніше. Молодші елементи намагалися добитися участи в керівництві партією і державою, в чому їм XXУI З'їзд категорично відмовив. При владі залишилися без змін особи старого віку, заскорузлі в поглядах і в практичному підході до розв'язки життєвих проблем,

Пропаґанда КПСС і всіх державних органів розвинула перед XXУI З'їздом величезну пропаґанду, щоб його якнайбільш розреклямувати й зробити з нього подію центральної ваги так для СССР, як і в якійсь мірі для світу. Тим часом XXУI З'їзд привернув до себе увагу тільки різними неґативними виявами й виступами, як фізичне безсилля Л. Брежнєва й затуплення його інтелектуальних здібностей, засуджуючими совєтську політику виступами речників різних комуністичних партій, представники яких були гістьми на З'їзді, та повною закам'янілістю виступів, а опісля рішень того З'їзду. Виступи окремих згори призначених промовців були бездушно повторюваним кліше з попередніх таких імпрез. А рішення у ніякому випадку не внесли нічого нового, зворотного в політику партії і режиму. А те, що було новим, було відхиленням і запереченням дотеперішніх принципів марксизму-ленінізму, як, наприклад, спроба рятувати населення від голоду, надаючи більше права й можливости приватним присадибним земельним наділам.

Та найбільш неґативне враження викликали рішення З'їзду в персональних справах. На чолі партії і держави залишилися ті самі люди, з яких значна частина переводить більше часу на візитах у лікарів, в ліжках та на відпочинках.

Ярослав Гайвас

РОБІТНИЧІ ЮНІЇ НА РОЗДОРІЖЖІ

II

Незадоволення робітників юнійною адміністрацією річ в ЗСА не нова. Тут таке зчаста траплялося. Бож і юнійна система й порядки в ній не завжди були такі, щоб задоволити робітників. У різних юніях продавано різні пости, в інших керівні пости були неначе родинним спадком, що переходив з батька на сина, або залишався в родині. Юнійна бюрократія здебільшого рекрутується з людей, які ніколи робітниками не були, а попали в неї завдяки різним побічним не-юнійним причинам. Про надужиття в юнійному житті не приходиться й говорити, бо це таке загальне й таке загальновідомо, що частенько ті справи розглядають суди. Засуд найвищих юнійних достойників за зложивання у ЗСА нічого особливого. Та найгірше, що в багатьох випадках різні ґанстерські організації звили собі кубло в різних юнійних організаціях.

Одначе сьогодні бунт проти юнійної адміністрації, проти „босів" і „босизму" має широкий характер. Робітники бунтуються, бо заробітні платні юнійних бюрократів належать до найвищих у державі. Не раз якийсь президент юнійного льокалю, чи якоїсь установи заробляє більше як державний міністер. А до того професійна мораль і діяльність різних юнійних урядників не вдоволяє робітників. Юнійні бюрократи рідко, або майже ніколи не показуються між робітниками. Вони появляються тільки в часі виборів, та найбільше в часі пертрактацій з фірмами про нові контракти.

Додатковим моментом, який має чималу вагу, а завтра може мати ще — більшу, є той факт, що менаджери підприємств розуміють вагу задоволення робітників умовами праці. Сьогоднішнє підприємство стає щораз більше органічним тілом, внутрішньо спаяним колективом, у якому робітники, інженери, адміністратори виконують різні функції, які себе заємно доповняють. Робітники розуміють це так само, як і інженери та адміністраційні керівники і з того виростає взаємно підтримка. В ЗСА ще не дійшло до такого стану, як, наприклад, у Німеччині, де введено революційний принцип „мітбештіммунг" — співкерівництва робітників у веденні навіть найбільших підприємств. Але елементи того є вже в ЗСА і тому щораз більше випадків, коли керівництва спілок і заводів самі без тиску і з власної ініціятиви створюють полегші для робітників і підходять до їхніх вимог з приязню та зрозумінням. Доба „фабрик витискання поту" минула. В такій ситуації у великій мірі відпадає історична роля юній, а дійсність вимагає від них зрозуміння сучасности і сучасних життєвих потреб та завдань. Якщо юнії не виявлять того зрозуміння сучасности та нових завдань і не здобудуться на зусилля розв'язувати їх, то тоді вони й далі тратимуть ґрунт під ногами. Принцип великого основника юнійного руху Самюела Ґомперса про те, що юнії мають займатися тільки покращанням умов праці і підвищенням заробітків — сьогодні пережитки. Сьогодні юнійний рух мусить грати ширшу ролю у фабриці, в родинному житті робітників, в житті суспільства.

Кожна суспільна організація живе своєю суспільною функцією. Огранізація, що таку функцію втратила, або її не знайшла, приречена на упадок, бо не має вона під собою ґрунту, з якого вона отримувала б свої життєві соки. Саме це загрожує юніям. Значна частина з них неначе не існує в суспільстві. А всі організовані сили в сучасному суспільному житті більше як будь-коли перед тим органічно між собою пов'язані, залежні від себе; міжзалежність є не лише життєвим фактом міжнародного життя, і від того ніяка сила не втече. Не є вільний від тої вимоги також і юнійний рух. А його так часто зовсім не видно поза вузькими юнійними справами.

Намало причинилися до депопуляризації юній і їхнього керівництва різні внутрішні скандали, надужиття, навіть вбивства як засіб боротьби за владні пости. Особливо пошкодили юніям скандали з надужиттям допомогових і пенсійних фондів. У ЗСА під сучасну пору є зростаюче прагнення привернення правовости, пошанування законів, прийнятих норм та рівність перед законом і вкінці відповідальність за свої вчинки. А згадані фонди, власність десяток тисяч робітників і їхніх родин — справжнє дике поле для юнійних „раббербаронів". Загальна сума тих фондів доходить до 60 більйонів долярів, через що вони не лише творять колосальну матеріяльну базу для порятунку робітників у потребі, але для їхнього культурного збагачення, для всестороннього піднесення їхнього життєвого рівня. І тут також перед юніями не лише поле до попису, але ще більше великі й актуальні завдання. Та це ще пісня майбутнього і керівництво юній навіть на останній конференції у Бол Гарборі не знайшло місця й часу для цього.

Усе це справи, що вимагають від юній багато зусиль. А тому що покищо цього немає членство юній не цікавиться ними, мало-хто приходить на збори, кількість членів падає, нові пристають неохоче, а всі на керівництво дивляться як на бездушних бюрократів, які відробляють свої години щоденно, але справами юній, їхніх членів і родин тих членів зовсім не живуть.

Юнії глибоко закорінені в американському житті та в суспільногосподарській системі, вони багаті й могутні, вони мають за собою великі традиції й неповторні осяги й тим величезним капіталом вони ще довго можуть жити. Але тепер вони стали на роздорожжі, з якого одна дорога веде через стерильне продовжування дотеперішніх життєвих форм до поступового упадку, а — друга через дерзання й зусилля до нових здобутків і осягів. Власне це мав на увазі голова юній Кикрленд, коли під кінець нарад заявив: „Ми ще матимемо багато нагод подбати про наші трейдюнійні справи, піднести свою силу й проготовитися до боїв, які прийдуть".

Володимир Душник

ЗМІНИ В ЕМІҐРАЦІЙНІЙ ПОЛІТИЦІ

Недавно спеціяльна Федеральна комісія для Конґресу в справі більших змін і поправок в американському еміґраційному законодатстві, метою якої є встановити більш справедливе полагодження справ леґальної еміґрації, а для — нелеґальної збільшити утруднення.

У повідомленні Спеціяльної комісії для еміґрації та політики для втікачів є також пропозиція збільшення легальної еміґрації як теж „леґалізація" тих „нелеґальних чужинців", які прибули нелеґально до Америки перед січнем 1980 року.

Пропозиції комісії підуть під розгляд нового Уряду та самого Конґресу, який переведе спеціяльні переслухання. У сенаті такі переслухання переводитиме підкомісія у справі еміґрації під головуванням сен. Аллана Симпсона, республіканця з Вайомінґ, а в Палаті такою ж комісією проводитиме конґ. Романо Маззолі, демократ з Кентакі.

Пропозиції комісії

Найголовніші пропозиції комісії схоплюють такі аспекти еміґраційної політики ЗСА, як:

- „Амнестія" чи леґалізація" для усіх нелеґальних чужинців, які запустили глибші особисті і економічні коріння в ЗСА. На думку комісії в Америці, під сучасну пору є біля 3.5 мільйона таких нелеґальних чужинців в Америці, хоч інші подають це число як 6 мільйонів;
- Збільшені міри проти нелеґальної еміґрації на мехіканському і канадському кордонах, і більш детальні перевірки тих осіб, які приїжджають до Америки, як: туристи, студенти чи промисловці;
- Гострі кари для тих працедавців, які дають працю чужинцям, знаючи, що вони перебувають нелеґально в Америці;
- Встановлення „системи безпеки" для працедавців, які затруднюючи чужинців, мусять бути впевнені, що кандидат на працю має леґальне право працювати в Америці;
- Впорядкування еміґраційного законодавства, яке регулює справи т. зв. сезонових еміґрантів, що їх спроваджують до Америки на літню працю на фармах;
- Певне підвищення еміґраційної квоти для окремих держав, у тому аспекті, щоб теперішню річну квоту 270,000 осіб піднести до 350.000. зі спеціяльним узглядненням категорії еміґрантів, які мають родини в Америці;
- Для таких спеціяльних груп, як кубинці чи мешканці Гаїті, які тисячами прибули до Америки без еміграційних віз, повинні бути примінені міжнародні договори про того роду масові допливи чужинців, а не залишати їх тягарем для країни, де їм признано тимчасовий азиль.

Більш ліберальна постава

Цей проєкт є одним з більших поправок до американського еміґраційного законодавства, що з кожної точки зору представляє значно ліберальнішу поставу американського Уряду в справах еміґрації.

Спеціяльна комісія працювала понад 20 місяців над тим законопроєктом на 2.3 мільйоновім бюджеті. Комісія складається із восьмох членів Конґресу (чотирьох республіканців і чотирьох демократів), чотирьох членів кабінету і чотирьох громадян, включно з головою комісії о. Теодором М. Гезбурґом, президентом університету Нотр Дейм, що його у 1979 році назначив президент Картер.

У заключній опінії комісії сказано, що проблема нелеґальних чужинців буде надалі пекучою проблемою, головно відносно населення Центральної Америки, де воно зростає дуже швидким темпом, і для якого не має затруднення з огляду на зубожіння та безвиглядне економічне положення.

Проблема ускладнена ще й тим фактом, що нелеґальні іміґранти з країн Центральної і Південної Америки–майже поголовно зубожілий і нефаховий елемент, що його у ЗСА використовують за бежцін як робочу силу деякі підприємці.

Цей факт мусить взяти до уваги законодавча влада і Служба іміґрації і натуралізації у шуканні комплексної розв'язки до дуже скомплікованої і болючої проблеми.

З МОГО ВІКНА

Іванна Савицька

Інший світ, а люди наче ті самі...

Навіть не хочеться вірити, що в нас снігова метелиця, а піднявшись на крилах модерної пташки — літака, за декілька годин пірнете у розгар літа.

Ще в Норт Каролайні повіває холодний вітерець, і ваш дощовик стане вам у пригоді. Зате в Тампа вас обцілує сонце, і там вже короткі рукавці, голі ноги в сандалях, білі від сонця капелюхи, і весна, весна календарна тамошня весна, а ми її називаємо літом.

Коли ви спитаєте денебудь за пенсіонерською знижкою, службовці знизують плечима, бо на Флориді все навпаки. Молодим належиться знижка, бо їх тут мало, зате пенсіонерів аж ґвсто. всі вони хочуть тепла „лізуть за піч", а тою піччю є флоридське прекрасне підсоння, так дуже потрібне на всякі старечі артрити. Ну, не конче старечі, бо артрит не щадить нікого.

Святий Пітерсбург — (чому він властиво святий?) місто чистеньке й цікаве. Прекрасна затока з недавно збудованими виставовими міжнародними кіосками, широкі променади, парк, лавки та безліч пальм, за якими дивляться очі.

У місті є бібліотека, школи, музеї, концертово-театральний павільйон, шпиталь, автобусова сполука сливе з цілою Америкою і гарні модерні крамниці.

Стрічні мурини (зустріла аж двох) кланяються низько і в широкому усміхові показують вам біленькі, мов перли, зуби.

Українська громада гуртується біля церкви, де вже в процесі викінчення – гарний народний дім.

Пан Богдан Головід вічно у роз'їздах, привозить з летовища свіжих наших туристів, які, розглянувшись дещо, купують хати й модерні кондомініюми, які для старших людей є мудрою розв'язкою мешканевої проблеми на старість.

Тут теж кипить громадська, корисна робота: гарний хор (І. Длябога) служить нашій громаді і роз'їжджає по чужих осередках, несе нашу пісню в американський світ. Базари, фестивалі, бінґо, кузня сокальського З'їзду (Стефа Кашубинська-Цегельська), піонери тамошнього життя, подружжя Білоусів і гостинна, премила пані Осипа.

Світ там інший, а люди наче ті самі...

Озеро-калабанька у Ворм Мінерал Спрінґ, що славиться лікувальною силою, виступає аж з берегів, так повно в ньому туристів. Там домінувало Чікаґо і, як звичайно, Канада.

Березень і пів квітня окупує Ню Йорк і Філядельфія і суміжні з ними місцевості.

Мешканева гарячка підноситься вище й вище, бо грядуть там великі зміни, і ціни в майбутньому підскочать напевно високо.

Ніхто там не спішиться, бо немає для цього потреби,- тиша, безпека, чистота аж блищить. Лежанок-крісел над озером подостатком, музика грає тихенько, папірчика ніже сліду.

У п'ятницю ліплять вареники, кип'ятять борщ, жінки випікають солодке, бож треба кінчати будову. Дім, що служить на культурні імпрези, заступає тим часом церковні і світські потреби.

Душею цілої громади є подружжя Різників. Це вони подали дружню помічну руку групі туристів, що приїдуть з початком квітня. Туристи не приїдуть з порожніми руками. Вони везуть в подарунку аж два літературно-розваґові вечори. Буде нагода посміятись і побачити щось цікаве. Інший там світ, а люди ті самі...

І свято героїнь і Шевченко, літературні вечори, вечірки і запусти, Великдень і Різдво святкує громада разом, об'єднано, спільно. Українська душа не вміє сидіти без діла, вона жива і творча, і гостинна, і Бог благословляє невпинні труди тамошньої гарної громади.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

НЕ ТА КАТЕДРА

У „Свободі", ч. 38 за 27-го лютого ц. р., надруковано допис „У 70-річчя мистця Івана Денисенка". Допис був написаний на базі репортажу в американській газеті „Сатирдей Пресс", що виходить у Бінґгемтоні, Н. Й. Репортаж відзначував успіхи парафії і мова про артиста була другорядною. Але автор статті у „Свободі" не знаючи артиста І. Денисенка (більше знаного як Хуан Денис), зробив йому „Сюрприз". Сердечно дякую за відзначення моїх минулих роковин (до чого я не дуже охочий), але шкодую що були допущені деякі неточності ще в американській газеті, а тепер надруковані і в українській.

Тому прошу вас виправити одну з важливих помилок, а саме: у репортажі подали, що однією з найбільших праць, що я її виконав, була катедра у Торонто. Насправді я говорив, що найбільша — це у Ля Ріоха, Арґентина, про яку писалось багато як в арґентинській, так і українській пресі. Праця тривала біля чотирьох років і ім'я Хуана Дениса ввійшло в 20-томову „Історію Церкви в Арґентині" (І-ий Том).

У Торонто я повністю відновлював (після конкурсу, який був оголошений парафією) по 20-ох роках працю моїх колеґ, і не уважаю, що це була важлива моя творча праця, і така дописка у репортажі ставить мене перед колеґами у смішне становище.

Іван Денисенко

В. Верва

„НЕОФІТИ", ПОЕМА Т. ШЕВЧЕНКА, В СУЧАСНІЙ ПОНЕВОЛЕНІЙ УКРАЇНІ

(4)

Трудно також припускати, щоб Шевченко вклав думки Герцена в „Неофіти". Шевченко уважав Герцена за союзника у боротьбі з царським режимом, а не союзником в українських національно-політичних і державних справах. Це видно по тому, як Шевченко зареаґував тоді, коли довідався про те, що Герцен повірив у так звану „політичну відлигу" Александра II і написав до нього похвального листа, а пізніше цього листа опублікував у перший книжці „Полярной Звезди". Тоді Шевченко в „Щоденнику" під датою 16-го жовтня 1857 року записав, що лист М. Костомарова, що про нього говорять, є „ширший та розумніший від листа Герцена, адресованого також до царя", написаний 10-го березня 1855 року.

Таку оцінку дав Шевченко листові Герцена, у якому Герцен відступив від проголошуваної революції та приступив до лібералізму, і, можна сказати, до угодовства.

На відміну від Герцена Шевченко був непримиренний ворог московсько-царського самодержавства і він не сподівався ніякої полегші від царського режиму Александра II. На це якраз вказують його „Неофіти", та пізніші твори — „Юродивий", „Подражанія" („Подражаніє Ієзекілію", „Оссії. Глава XIУ", „Подражаніє II Псалму", „Ісаія. Глава 35"), „І Архімед і Ґалілей", „О, люди! люди небораки", „Бували войни" й інші.

ПОЕМА „НЕОФІТИ" У ТВОРЧОСТІ ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО РУХУ ОПОРУ

Про поему Шевченка „Неофіти" члени українського руху опору згадували і згадують дуже обережно. Робили так шестидесятники і роблять так сучасники. Можна б здогадуватися, що робили вони і роблять так, мабуть, тому, що вони самі в комуністичній дійсності стали неофітами українських християнських і національно-визвольних ідей.

Читаючи твори членів українського руху опору, вірші і публіцистичні статті, бачимо, що вони Шевченка уважають великим генієм і намагаються його вивести з кляси „народних поетів", за якого його уважають російські й комуністичні літературознавці, і поставити його в пантеоні світових геніїв.

Це видно у статтях Євгена Сверстюка „Остання сльоза", Вячеслава Чорновола „Слово Кобзаря", Івана Дзюби „Від молитов до дум" і інших. Про Шевченка, який, як геній, російського впливу не потребував, Є. Сверстюк у статті „Остання сльоза" пише:

„Бо те, що вчені люди беруть з філософії, простий народ споконвічно бере з релігії, і йому легко шукати русло образів філософської поезії Шевченка. Зрештою свій погляд і свою філософію життя поет виробляв теж більше на Біблії, ніж на філософії. Очевидно Псалтир і народна пісня одкрили йому в дитинстві тайну символіки, яка охоплює таємницю сутности.

„Примітивний раціоналізм нашого шевченкознавства по суті завуальовував душу його поезії нагромадженням зовнішніх асоціяцій соціологічного порядку і таким чином невтралізував її силу.

„Колись наші добрі старі просвітяни не знайшли в Шевченка після заслання того молодого вогню, що запалав у першому 'Кобзарі' і клекотів у 'Трьох літах'. Після заслання явився справді інший Шевченко, просвітлений стражданням і наче якось відчужений від барв життя. Він не зрікся не тільки вірувань - він не зрікся жодної своєї улюбленої ідеї, тільки потемніли, згусли барви і змінився його голос. Вогонь приґас і, як вулькан, пішов у глибину".

Такими і їм подібними словами Є. Сверстюк намагається оборонити Шевченка від совєтських „впливологів", які у всьому шукають впливу російських поетів, письменників і публіцистів на Шевченка. Ще виразніше пише Є. Сверстюк про це у статті „У пошуках єдиновірного образу" так:

„У нас уже якось повелось у біографіях показувати людину як пасивний витвір обставин: усе, чого вона досягла, завдячується добрим впливам і сприятливим обставинам, а те, чого не змогла, відноситься на карб несприятливих обставин. Тим часом поверховий трюїзм суперечить глибокій істині: люди стають великими в боротьбі, вони не є пасивним продуктом обставин, а результатом власної активности і життєздатности, виявленої в доланні несприятлевих обставин. Шевченко змалку і до кінця чинив опір оточенню, завдяки цьому він зформувався як український поет і революціонер..."

Говорячи про вплив Шевченкової поезії на сучасних поетів на Україні, в тому на Андрія Малишка, Іван Дзюба хвалить Малишка за його змалювання українських садів, лугів, гаїв, за лящання солов'їв, але, каже Дзюба, „за ним не вчуємо так, як хотілося б, і оцього сокровенно Шевченкового — 'апостол правди і науки', 'притча', 'неофіти', 'цар волі', 'мученики', 'кадило істини' і т.п.

Також боротьбу за те, щоб Шевченко був у пантеоні геніїв, видно також у поезії Ліни Костенко, Івана Драча, Миколи Холодного, Святослава Караванського, Анатолія Лупиноса та інших.

Читаючи статті і поезії сучасних борців проти комуністичного режиму, мимоволі приходить думка, що Шевченко в сучасній Україні і вся його творчість — це велика символіка. Для прикладу взяти б уривок з поезії „Смерть Шевченка", в якому він у символічний спосіб подає про натхненницю на творчість Шевченка такими словами:

Я — Оксана, вічна твоя рана.
Журна вишня в золотих роях.
Я твоя надія і омана.
Іскра нероздмухана твоя.

А далі Драч каже, що в похороні генія Шевченка брали участь генії народів: Шекспір, Бетговен, Пушкін, Гойя та інші. Вони прийшли і поклонилися Шевченкові, а потім взяли його труну на плечі і понесли на Чернечу гору.

Йшла вперше Україна по дорозі
У глибину епох і вічних зльотів—
Йшла за труною сина і пророка.
За нею по безсмертному шляху
Йшли хохли, русини, малороси,
Щоб зватись українцями від нині".

Сучасна молода Україна, яка не схвалює комуністичного режиму, звертається до всієї творчости Шевченка, як до чудотворного джерела живущої води, щоб нею напоїти свій національний організм, щоб підкріпити свої наболілі і спрагнені живущих ідей душі. Це прекрасно видно в поезії Ліни Костенко „Кобзареві", у якій вона каже:

Кобзарю!
Знов
До тебе я приходжу.
Бо ти для мене совість і закон.

Так саме це видно у вірші Караванського „Жив поет із серцем Прометея", у якому каже:

„Жив поет із серцем Прометея
У гурті заляканих людей...
Жив з пігмеями й не став пігмеєм!
Вмер, —а все лишився Прометей!
Він не був лауреатом премій,
Блях - оздоб на грудях не носив.
Плащ солдатський — вищу з академій —
То й усе, що в долі заслужив.
Хист не вмів свій вигідно продати,
З музою контакту не уклав.
Він служив в поезії солдатом —
Тільки вмерши, генералом став."

Видно це також у поезії Анатоля Лупиноса „Тарасе батьку, підніми чоло", у якому автор каже:

„Тарасе, батьку, підніми чоло,
Поглянь на свою неньку Україну.
Немало зим і весен відгуло,
І пил покрив прабатьківську руїну.
Кривавий пил.
Ні, ні, не спали ми.

Звивалися потоптані знамена.
Хиталися підвалени тюрми.
Летіли кулі в марноблудство слів.
І жерла нам дивилися в зіниці.

„Не вмерла ще!"—
співали ми натхненно.
Співали рано.
Обривав той спів

Багнет. Із нами викутої криці...

(Продовження буде)

Січневі Роковини у Денвері

Відвідини губернатора Колорадо Ричарда Ламма представниками української громади Денверу 8-го січня 1981 року з нагоди підписання проклямації у річницю дня незалежности України. Губернатор Ричард Ламм з Євою Желем (на колінах) передає голові УККА інж. Іванові Малькутові підписану проклямацію. Стоять (зліва): Петро Олексієнко (УНРада), о.Павло Вархола, о.Павло Смаль, інж. Іван Малькут (голова УККА), Наталка Цебрій, Орест Колтуняк („Провидіння"),Надя Вінич (СУА), Ірина Лабяк, Євген Василина, Іван Костюк (ОДВУ). Ала Мосійчук (Пласт), Степан Орищин (комбатанти) і інж.Данило Желем (секретар УККА).

Представники української громади міста Денверу з посадником міста з нагоди підписання проклямації у день української незалежности 22-го січня 1981 року. Сидить посадник Вілліям МекНіколс, молодший, з Євою Желем. Стоять (зліва): інж. Іван Малькут (голова УККА), Ірина Лабяк, Іван Костюк (ОДВУ), Ала Мосійчук (Пласт), Дарія Яворівська (голова СУА), Зенон Мосійчук, Петро Олексієнко (УНРада) і о. Павло Вархола.

Свято 22-го січня українці міста Денверу і околиць відбули врочисто у неділю, 8-го лютого цього року, в авдиторії публічної школи „Смедлі" в 5-ій год. по полудні. Свято це улаштував 40-ий Відділ ОДВУ ім.полк. Андрія Мельника під протекторатом Відділу УККА в Денвері.

Свято започатковано національним американським гимном, що його відіграла на фортепіяні Зеня Коритко. Свято відкрив голова Відділу ОДВУ мгр Іван Костюк. Він підкреслив, що 22-го січня - це всенаціональне свято українського народу. У вільному світі, де б'ється серце українській людині, святкуємо це велике наше свято.

Вітаючи присутніх на залі учасників визвольних змагань мгр І.Костюк просив їх устати з почесних місць, а численна українська громада Денверу вшанувала їх довготривалими оплесками.

Вступне слово виголосив голова Відділу УККА інж. Іван Малькут, закликавши всіх підтримати його заходи, щоб усі організації об'єдналися і працювали для добра українського народу. Це була б найкраща форма святкування дня 22-го січня.

Проклямації в англійській і українській мовах прочитали Роксоляна Гайдар і Марко Івашко.

Реферат із нагоду свята незалежности і соборности виголосив проф. д-р Іван Овечко, згадуючи про ці історичні акти українського народу. З перспективи шести десятків років ми не повинні обвинувачувати наших батьків, що вони не оборонили української держави перед ворогами. Ми повинні бути вдячні їм, що вони серед грізних обставин здобулися на героїчний вчинок і проголосили незалежність української держави й передали нащадкам традиції державности. Ці історичні події перейшли до історії.

Наше завдання — не тільки святкувати це свято, але активно підготовляти грунт для віднови української держави. Ми зобов'язані як на еміґрації, так і в Україні плекати український патріотизм і продовжувати заходи серед інших народів, щоб здобути приятелів для нашої мети. На думку доповідача, ми власними силами не зможемо вибороти і закріпити українську державу. Без помочі західнього світу тяжко буде побороти ворога." Нам треба плекати культ героїзму серед української молоді. Для української молоді слід творити підложжя толеранції української людини.

У мистецькій програмі першою точкою була рецитація „У Києві..." зі споминів очевидця В.Завадського. Виконавцями була пластова молодь:Ада Марковська, Маркіян Федущак, Володимир Гайдар і Марко Івашко Поставник-станична пл.сен. Алла Мосійчук. Запорозький марш" М.Лисенка виконала на фортепіяні Зеня Коритко. Вірш Гр.Чупринки „Мій рідний край" гарно продеклямував Матвій Івашко. Між виступами Барбари Завадович з драматичним хистом деклямувала Пролог до поеми Івана Франка „Мойсей" Марія Кротюк.

У вокальній частині свята виступила з великим успіхом співачка Барбара Завадович, яка проспівала „Встає хмара з-за Лиману" сл.Т.Шевченка муз. М.Лисенка. Піснею „Києве мій..." сл.Д.Луценка, муз. Ігоря Шамо і „Любить Україну" сл. В.Сосюри, муз. М.Фоменка Б.Завадович закінчила свій виступ, що був одною з найкращих точок програми. До її успіху спричинилася піяністка Алла Мосійчук, що акомпаньювала солістці.

Проєкт і декорацію сцени по-мистецькому виконав Петро Олексієнко.

Святкування Січневих Роковин в Баффало

Підписання проклямації Українського Дня в канцелярії посадника міста Баффало Джеймса Ґріффіна. Зліва: молодь Осередку СУМ-А і танцюристи ансамблю „Калина"; Едвард Рутковскі, голова повіту Ірі; Джеймс Ґриффин, посадник міста Баффало; Даша Процик, голова Екзекутиви Відділу УККА: Кеннет Брон, шериф повіту Ірі; Василь Пристайко, референт національного датку, Тадеус Дулскі, колишній конґресмен, представник губернатора Кері.

Святкування дня 22-го січня в баффалівській окрузі підготував і перевів міжорганізаційний комітет, покликаний до життя на засіданні місцевої Екзекутиви Відділу УККА у присутності представників товариств і організацій. Комітет очолив Ігор Чмола, секретар — Олена Морозевич; за фінансові справи відповідав Михайло Мохнач; про зв'язок з американським світом подбали голова Екзекутиви Відділу УККА Даша Процик і д-р Андрій Дякун, господарчою частиною зайнялися Іван Горбачук і Тадей Михаськів, а про їжу для бенкету подбала Магдалина Притула. Міжорганізаційний комітет відбув ряд засідань і у висліді його праці святкування дня 22-го січня у Баффало і окрузі пройшли успішно і врочисто.

У четвер, 22-го січня, в 11:30 год перед полуднем посадник міста Баффало Джеймс Ґриффин голова повіту Ірі Едвард Рутковскі і шериф повіту Кеннет Брон підписали спільну деклярацію, проголосивши день 22-го січня Українським Днем баффалівської округи, закликавши мешканців повіту і міста включитися у святкування місцевої української громади.

Підписання проклямації відбулося у канцелярії посадника міста Баффало у присутності парохів українських церков довкілля, представників українських товариств і організацій і української молоді у народних строях. Після підписання проклямації перед будинками управ повіту і міста замаяли зоряний американський і синьо-жовтий український прапори.

Місцева парафіяльна школа церкви св.Миколая мала вільний від науки день.

Українська щоденна радіопрограма Василя Шарвана присвятила святочному дневі спеціяльну програму, яку приготовила і перевела дикторка Ірина Чмола

У суботу, дня 24-го січня, в Українському Домі „Дніпро" відбувся святочний бенкет. Відкрила його голова Екзекутиви Відділу УККА Даша Процик. Вона ж разом із головою міжорганізаційного комітету І.Чмолою вела програмою бенкету. Розпочав його молитвою о.митрат д-р Павло Івахів, парох церкви св.Миколая і декан ніяґарського деканату української католицької церкви. Привіти обмежено до представників американського світу. Виступали: Едвард О'Коннор, голова окружної ради поневолених народів, колишній конґресмен Тадеус Дульскі, представник губернатора Кері; Джеймс Шмідт, представник конґресмена Генрі Новака; Рут Ґуджіно, представник конґресмена Джека Кемпа, стейтовий сенатор Реймонд Геллеґер; шериф повіту Ірі Кеннет Брон; Е.Рутковсі, голова повіту і Юджін Фейгі, член міської ради Баффало.

Святочне слово виголосила Олена Заверуха, голова Об'єднання Жінок Ліґи Визволення України. Коротко з'ясувала вона генезу актів днів 22-го січня, їхню вагу для дальшої історії українського народу, накреслила сьогоднішний стан міжнародної політики та подала можливості відродження української державности.

Секретар міжорганізаційного комітету О.Морозевич підготовила хвилину вшанування учасників визвольних змагань 1914-21 рр. Усім їм вручено грамоти подяки місцевого Відділу УККА і жмут червоної калини.

Ось список учасників визвольних змагань, які сьогодні живуть в баффалівській окрузі: Андрій Мороз — Леґіон Українських Січових Стрільців; інж. Василь Потішко — член Центральної Ради; Сергій Негребецький — армія Української Народної Республіки; проф. Осип Залеський, Степан Шипилявий, Теодор Лехман, Іван Козак — Українська Галицька Армія.

Святочний бенкет закінчив молитвою о.Василь Кондуський, парох української католицької церкви св.Василя Великого в Ланкестері Н.Й.

У мистецькій програмі бенкету виступали дівочий квартет Осередку СУМ-А ім.Лесі Українки в Баффало „Галичанки" у складі — Христина Мороз, Оля Була, Наталка Крупа і Оксана Луковська, фортепіяновий супровід — Давид Біловус та танцювальна група з Бирлінгтон,Онт., під мистецьким керівництвом Наталії Небесної.

Опісля відбулась забава під звуки місцевої джазової оркестри Михайла Петришина.

Заля бенкету була прикрашена декораціями незаступимого на цьому терені мистця Мар'яна Борачка.

У неділю 25-го січня, у всіх українських церквах округи Баффало були відправлені Служби Божі у намірені українського народу. Отці виголосили відповідні до хвилини проповіді. Пласт і СУМ-А взяли участь у Богослужбах у одностроях із своїми прапорами.

Н.Н.

МІЖ ЯПОНІЄЮ і її близьким сусідом Південною Кореєю останніми роками відношення не були особливо дружні й тому співпраця між ними не була така, як повинна бути. Після зміни Уряду в ЗСА й приходу до влади президента Роналда Реґена спочатку почалося „відмороження" у відносинах обох держав, а в слід за тим — розмови у справі співпраці. Розмови ці швидко зблизили їхні точки погляду й заінтересування. Наступили зміни в торговельних стосунках, заключено договір про доставу надвишки харчових продуктів із Японії до Південної Кореї, врешті Японія погодилася відновити господарську допомогу Південній Кореї, яку Японія припинила. Японський міністер закордонних справ Масайоші Іто відвідав Сеуль при нагоді інавгурації президента Чун Ду Гвана та відбув численні політичні розмови.

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ВІДБУДЕТЬСЯ НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

Філядельфія, Па. (Інф. Бюро ТУІА). — Тут у суботу, 11-го квітня ц. р., в Українському Освітньо-Культурному Центрі при 700 Сідар вул. в Аббінгтоні, заходами Головної Управи і місцевого Відділу Товариства Українських Інженерів Америки відбудеться наукова конференція на тему енергії і архітектури.

Одну з доповідей виголосить архітект Іван Заяць під заголовком „Політичні і релігійні впливи на українську архітектуру".

АМЕРИКАНСЬКА ЛЕТУНСЬКА КОМПАНІЯ Пен Амерікен обрала Волтера Кронкайта, довголітнього кореспондента і коментатора на „Сі-Бі-Ес Нюз", який працював на цьому пості 19 років, одним із своїх директорів. Він отримуватиме 10.000 долярів винагороди на рік, а крім того компанія платитиме йому по 300 долярів за кожне засідання, у якому він братиме участь. Пост директора в цій компанії є очевидно почесним становищем не зобов'язуючим до систематичної праці в компанії. Цю пошану до Кронкайта компанія виявила тому, що він все у своїх звідомленнях виявляв прихильність до авіяційного транспорту, яким до речі, дуже часто користувався у своїх численних подорожах. Як відомо, Кранкайт відійшов на пенсію на 64-му році життя, але працюватиме для „Сі-Бі-Ес Нюз" у характері коментатора. Його місце зайняв тепер Ден Редер.

В СУМНІ РІЧНИЦІ —

В ДРУГУ ВІД СМЕРТИ, 16-го БЕРЕЗНЯ 1979 РОКУ

нашої Найдорожчої

ДРУЖИНИ, МАМИ, БАБЦІ, СЕСТРИ І СВАХИ

бл. п.

СОФІЇ ЯРЕМКЕВИЧ

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в УКЦерквах:

св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., 16-го березня 1981 р., о год. 6:30 ранку;

Св. Покрови в Пармі, Огайо, 16-го березня 1981 року, о год. 9-ій ранку

і

В ПЕРШУ ВІД СМЕРТИ, 18-го БЕРЕЗНЯ 1980 РОКУ

нашого Найдорожчого

ЧОЛОВІКА, ТАТА, ДЗЯДЗЯ, БРАТА, ШВАҐРА І СВАТА

бл. п. **СТЕФАНА ХОДНОВСЬКОГО**

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в УКЦерквах:

св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., 18-го березня 1981 р., о год. 8-ій ранку;

Святої Тройці, в Керґонксоні, Н. Й., 18-го березня 1981 р., о год. 8-ій ранку;

Св. Різдва Преч. Діви Марії в Ню Брансвік, Н. Дж., 22-го березня 1981 р., о год. 9-ій ранку.

РОДИНА

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

повідомляє, що:

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ І ПАНАХИДА

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

св. п. проф. д-ра

СТЕФАНА ГИКА

визначного громадянина, науковця, правника, лікаря і Мецената Фундації УВУ

будуть відправлені

16-го березня 1981 року:

ҐЛЕНКОВ, Н. Й. — Манастир оо. Василіян — о. проф. д-р Мелетій Войнар;

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Українська Православна Церква Всіх Святих — о. митрат Іван Ткачук;

РИМ, Італія — Собор Св. Софії — о. д-р Архимандрит Любомир Гузар;

ТОРОНТО, Канада — Церква св. о. Миколая — о. парох І. Сиротинський;

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Церква св. о. Миколая — о. Митрат Володимир Білинський;

МЮНХЕН, Німеччина — Катедральний Собор.

Просимо Друзів, Студентів, Приятелів і Знайомих долучитися до наших спільних молитов.

Управа і Члени Фундації УВУ

Цією дорогою складаємо щиру й сердечну подяку Рідним, Приятелям і Знайомим за пожертви на нев'янучий вінок в пам'ять

сл. п.

Мґра ВАСИЛЯ ВОЛИЦЬКОГО

що упокоївся в Бозі 3-го грудня 1980 р. в Торонто, Канада.

На ЗАКІНЧЕННЯ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА НТШ, Сарсель — 557.00 дол.

В. Антонович 10.00, М. і М. Барабаші 10.00, В. і Я. Бачинські 20.00, К. Бачинський 20.00, М. Бачинський 10.00, Ю. Бачинський 20.00, І. Близнак 5.00, І. Бойчук 4.00, Г. Буґель 10.00, В. Боровський 5.00, Д. Брикович 5.00, М. і Л. Винницькі 35.00, К. і Н. Волицькі 60.00, П. Волицька 60.00, М. Волицький 10.00, Л. Волинець 5.00, М. Голик 10.00, І. і М. Гути 10.00, О. Ґой 5.00, Л. Ґула 10.00, В. Косович 5.00, А. Кобрин 5.00, І. Казанський 10.00, Н. Комарницька 10.00, П. Дорожинський 5.00, Б. Дашкевич 10.00, М. і О. Зелені 20.00, С. Зєлик 10.00, М. Зєлик 5.00, Я. і Ю. Іванчуки 5.00, А. Ліщинська 15.00, В. Лехтер 10.00, о. Я. Левицький 5.00, Я. Мисаковець 10.00, О. Мулик 5.00, М. Просецька 10.00, Л. Сонна 3.00, Л. і Р. Тицькі 20.00, Х. і Ю. Ференцевичі 50.00, О. і І. Чмоли 20.00.

На УКРАЇНСЬКИЙ СТУДІЙНИЙ ФОНД ГАРВАРДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ — 50.00 дол.

Теодор і Зенон Зубрицькі 50.00.

На СИРОТИ в БРАЗИЛІЇ — 147.00 дол.

М. і М. Барабаші 10.00, М. і Л. Винницькі 20.00, М. і В. Григоріїви 20.00, І. і М. Гути 10.00, Л. Ґула 10.00, Я. і Ю. Іванчуки 5.00, Л. Демянчук 10.00, Д. Кулеба 10.00, Я. Почапський 10.00, Т. Раковська 7.00, О. і О. Семенюк 10.00, п-во Стельмахи 10.00, А. Харак 10.00, А. Чолій 5.00.

На ФОНД ВИДАННЯ ТВОРІВ РОМАНА КУПЧИНСЬКОГО — 105.00 дол.

Б. і В. Гнатківські 20.00, І. і Ю. Купчинські 20.00, Т. Купчинська 20.00, А. і Я. Терпецькі 20.00, Х. і. Ю. Ференцевичі 25.00

Дружина — ЛІДА ВОЛИЦЬКА

Діти:

ХРИСТИНА ФЕРЕНЦЕВИЧ
МАРТА ВИННИЦЬКА
НЕСТОР ВОЛИЦЬКИЙ

СЕКЦІЯ ДРУЖИН ЛІКАРІВ

при Українськім Лікарськім Товаристві Північної Америки

Метрополія Ню Йорк

НА СХОДИНАХ УПРАВИ

28-го лютого 1981 року

РІШИЛА ПРИЗНАЧИТИ ЧИСТИЙ ДОХІД З ЯЛИНКИ

яка відбулася 13-го грудня 1980 р.

слідуючі допомоги і дотації:

Окремим потребуючим особам в Німеччині, Франції й Австрії	$325.00
Стипендія для дівчинки на Лемківщині, через 28-ий Відділ СУА	120.00
Український Музей в Ню Йорку	100.00
Музей у Бавнд Бруку, Н. Дж.	100.00
Український Інститут Америки	100.00
Церква в Люрді	50.00
Об'єднання Українських Письменників	50.00
Видавничий Фонд Дитячої Літератури ОПДЛ	50.00
Школа в Бразилії	25.00
Школа в Арґентині	25.00
„Діти — Дітям"	25.00
Разом	$970.00

За Управу Відділу:

Віра Кушнір — *голова*

Оля Ґной — *скарбник*

В глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що з Волі Всевишнього, дня 11-го березня 1981 року, відійшов у Вічність на 74-му році життя,

наш Найдорожчий

бл. п.

БОГДАН-ДАДА РАК

ІНЖЕНЕР ЛІСНИК

ПАНАХИДА в п'ятницю, 13-го березня 1981 року, о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми, 129 Е. 7-ма вул. в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН в суботу, 14-го березня 1981 року о год. 9:30 ранку з похоронного заведення, до церкви св. Юра, а опісля на цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — ОКСАНА
брати:
ЯРОСЛАВ з Родиною
РОМАН
і дальша Родина

Замість квітів у пам'ять Покійного, Дружина просить складати датки на: ФКУ в Гарварді, Український Музей і Український Інститут в Ню Йорку.

Вшановуючи світлу пам'ять Дорогого нам

бл. п. д-ра Ярослава Воєвідки

замість квітів на Його могилу складаємо 50.00 долярів на ЦЕРКВУ СВ. ЮРА в Ню Йорку.

Ню Йорк, Н. Й. Стефа й Андрій ДОБРЯНСЬКІ

Замість квітів на могилу

бл. п. д-ра Ярослава Воєвідки

складаю 50.00 долярів на НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА.

Дружині і Родині висказую глибоке співчуття.

Д-р Галя БІЛЕНЬКА-ВРЕЦЬОНА

ПРЕЗИДІЯ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО"

подає своєму Членству сумну вістку, що 2-го березня 1981 року помер у Міннеаполісі, Мінн., довголітній Член нашого Об'єднання

бл. п.

Д-р МИХАЙЛО ДАНИЛЮК

ВОЯК, ПИСЬМЕННИК, ЛІКАР І ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ.

Дружині Раїсі та доньці Роксані пересилаємо сердечні співчуття.

Президія ОУП „Слово"

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА Ч.6

П. і В. Гнатюк, Детройт	$ 12.00
В. Доляк, Асторія	12.00
І. Кровіцький, Фармінґтон Гиллс	12.00
М. Мельниченко, Енґелвуд Клиффс	12.00
д-р М. Сатурський, Ню Камерставн	12.00
Б. Сиґней, Гіксвілл	12.00
М. Сукмановський, Ст. Кетринс	12.00
П. Андрусів, Рівергед	10.00
д-р Й. Ліпський, Бей Вілледж	10.00
С. Новаківський, Філяделфія	10.00
А. Силенко, Джамайка	10.00
В. Пушкар, Філядельфія	8.40
С. Матківський, Рочестер	7.00
І. Настюк, Юніон	7.00
М. Олійник, Голіс	7.00
С. Терентюк, Клівленд	7.00
А. Тиж, Воррен	7.00
Я. Чернявський, Скокі	7.00
С. Івасечко, Редінґ	5.00
Й. Зубрицький, Джерзі Ситі	5.00
С. Кравченюк, Джерзі Ситі	5.00
І. Крепіч, Палмертон	5.00
К. Микитич, Лонґ Айленд Ситі	5.00
О. Петришин, Тандер Бей	5.00
І. Сось, Сілвер Спрінґ	5.00
Ф. Стороженко, Наслє	5.00
В. Телефонов, Лондон	5.00
М. Чурма, Чікаґо	5.00
С. Шуя, Лорейн	5.00
Д. Еванців, Верона	4.00
Н. Лоцуняк, Філядельфія	4.00
С. Авґустович, Міннеаполіс	2.00
Д. К. Андерсон, Мед Кіс Ракс	2.00
М. і А. Андреадіс, Местік	2.00
Г. Барчин, Бостон	2.00
М. М. Виц, Сідер Ноллс	2.00
В. Бойко, Менвілл	2.00
В. Боляк, Гартфорд	2.00
Е. Булич, Окала	2.00
П. Вурак, Вімсвілл	2.00
Б. Бурачинський, Міллбурн	2.00
В. Веселий, Гартфорд	2.00
П. Гаврилюк, Філядельфія	2.00
А. Гладилович, Монтреаль	2.00
М. Голіян, Елмвуд Парк	2.00
П. Гордович, Філядельфія	2.00
П. Гуменюк, Вай Міллс	2.00
Д. Гренда, Йорк	2.00
Н. Данилюк, Елмгурст	2.00
В. Децик, Вокеґан	2.00
В. Дубик, Трентон	2.00
Б. Желехівський, Ветлегем	2.00
М. Завіський, Воффало	2.00
О. Ільченко Зелезнок, Трентон	2.00
В. Камінський, Вільмет	2.00
Т. Кікцьо, Вріджвю	2.00
А. Й. Клюфас, Айслінґтон	2.00
О. Кльоц, Юніон	2.00
Й. Ковалів, Міннеаполіс	2.00
П. Когулька, Бруклин	2.00
А. Козяр, Чікаґо	2.00
Л. Коник, С. Еттлборо	2.00
Б. Курис, Бронкс	2.00
М. Кучер, Ню Йорк	2.00
Л. Левицький, Ню Гейвен	2.00
М. Лончина, Чікопі Фоллс	2.00
Р. Мельник, Йорк	2.00
М. Мушинський, Детройт	2.00
І. Павлюк, Твін Лейкс	2.00
Х. Петрі, Чікаґо	2.00
П. Піжицький, Ст. Кетринс	2.00
П. Пікулович, Пассейк	2.00
І. Поліщук, Чікаґо	2.00
Т. Прокопов, Годфрой	2.00
інж. В. Рак, Лонґ Айленд Ситі	2.00
С. Серкез, Ірвінґтон	2.00
А. Сінтча, Ровей	2.00
Т. Скирпан, Сейр	2.00
В. Скробач, Рочестер	2.00
Ю. Сметана, Рочестер	2.00
О. Сокіл, Сілвер Спрінґ	2.00
Б. Сосницький, Ель Кайон	2.00
Д. Стахів, Міддлсекс	2.00
М. Стебельський, Чікаґо	2.00
А. Сумик, Ню Йорк	2.00
Суспільна Служба Українців Канади, Торонто	2.00
В. Табачук, Клірвотер	2.00
О. Таран, Річмонд	2.00
П. Ткачук, Чікаґо	2.00
М. Торик, Савтбури	2.00
А. Турчин, Блумінґтон	2.00
д-р Е. Федик, Вудсайд	2.00
Л. Федорко, Детройт	2.00
І. Хомко, Пассейк	2.00
П. Шмаґала, Істон	2.00
М. Штинь, Кемпбелл	2.00
М. Шумило, Лексінґтон	2 00
інж. В. Яворський, Нюарк	2.00
С. Савойка, Гартфорд	1.00
Д. Черніченко, Петерсон	1.00

Пам'яті І.Жуковського

Виросла ще одна свіжа могила на цвинтарі св.Андрія Первозваного в Бавнд Бруку. 4-го грудня 1980 року відійшов від нас у потойбічний світ св.п.архітект Іван Є.Жуковський. Відійшов далеко від рідної землі, за якою завжди тужив. Перестало битися лагідне серце людини трудолюбивої, розважної, завжди привітної, яка, мабуть, не могла мати ворогів.

Прийшов на світ І.Жуковський 4-го березня 1901 року у містечку Кіцмань, на Буковині, у свідомій українській родині директора Рільничої школи Євгена Жуковського, яка виховала своїх дітей в українському патріотичному дусі. З рідinного дому виніс молодий хлопчина любов до музики, співу та української пісні. Народну освіту він проходив у Кіцмані, а середню — у Державній гімназії у Чірнівцях, завершивши її в 1919 році. Як любитель музики і української пісні, він ще гімназистом, а згодом студентом залюбки диригував хором, зокрема у рідному Кіцмані.

Університетські студії проходив у Празі у чеській Політехніці, яку закінчив у 1926 році титулом інженера-архітекта. Опріч того, студіював у чеській Консерваторії дириґентуру і композицію. У Празі належав до Української Академічної Громади і був співосновником Допомогового комітету, який вистарувався від уряду допомоги для студій українських студентів. У Празі був також членом Академічного хору. По закінченні студій перейшов практику у чеського архітекта, а потім працював у будівельному відділі Праги

У 1929 році Іван Євгенович повернувся на Буковину, відбув однорічну військову повинність, нострифікував свій чеській диплом архітекта, і відкрив у Чернівцях своє архітектурне бюро. Варта згадки його праці для Чернівецької православної Митрополії при реставруванні архитектурно важливих історичних пам'яток церковного будівництва Буковини та при будові нових церков. За його пляном і під його керівництвом відбудовано театральну залю зі сценою в Українському Народному Домі в Чернівцях. Взагалі І.Жуковський брав жваву участь в українському громадському житті. Був членом, а потім „батьком" Академічного Козацтва „Чорноморе", а в Ню Йорку Старшим (головою) цього козацтва; членом Українського Народного Дому в Чернівцях, членом і генеральним секретарем Української національної партії Румунії (під головством сенатора д-ра В. Залозецького); членом різних інших українських громадських товариств, як, наприклад, „Кобзар", „Українська книгозбірня", а також дириґентом „Мужеського хору" та хору „Міщанської читальні". Майже не було в Чернівцях української організації, в якій Жуковський своєю працею і порадами не брав би участи.

Після советської військової окупації північної Буковини у червні 1940 року Жуковський працює будівником у Чернівецькому університеті, де його застає початок німецько-советської війни. Приходить нова окупація Буковини й нове переслідування тих, які залишилися і працювали у советських установах. Іван Євгенович був приневолений покинути Буковину і, врешті, опинився у Німеччині, де працював архітектом при будові стандартних будинків. У Берліні застала його советська окупація. Там він попадає до советської тюрми й концтабору. Тільки чудом удалося йому втекти з-під арешту та дістатися до Західньої Німеччини, де він перебував спочатку і був ДіПі Ансбах, де належав до управи табору і був дириґентом хору. Згодом отримав працю в американській військовій інженерній частині в місті Вюрцбурґ при плянуванні нових житлових домів, касарень, летовищ тощо, для потреб американського війська.

У 1950 році І.Жуковський приїхав до Ню Йорку. Тут у 1952 році отримав ліцензію архітекта, працював у цьому фаху в будівельній фірмі, на власний рахунок, проєктуючи церкви в українському стилі (церква в Гантері та інші). За його пляном і під його керівництвом перебудовано і адоптовано до потреб православної церкви будинок Катедри св.Володимира в Ню Йорку, парафії якої він був членом.

Опріч своєї професійної праці, Жуковський включився в українське громадське життя. Він був членом Товариства Українських Інженерів, а в 1958 і 1959 роках — його головою. Був звичайним професором Українського Технічного Інституту н Ню Йорку та деканом його інженерного відділу; членом Української Буковинської Громади в Ню Йорку та головою Центрального Об'єднання Буковинських Українців у ЗСА від 1955 року аж до своєї смерти; членом хору „Думка", його головою та дириґентом Жіночого хору; членом НТШ та УВАН; членом Мистецького Клюбу в Ню Йорку і довгі роки його головою; членом Товариства Українських Мистців в Ню Йорку. Був він також членом Американського Інституту Архітектів та стейтового Товариства архітектів.

Жуковский заманіфестував себе також і в публіцистиці. Його перу належать два томики німецько-українського технічного словника, які появилися в першій половині 1940-их років. Він — співавтор Збірника на пошану оперного співака Ореста Руснака; його статті появлялися в „Свободі", у Бюлетені Товариства Українських Інженерів; у журналі „Буковина" тощо. Мавши широку практику реставрації архітектурних пам'яток, він приготував габілітаційну працю з цієї ділянки. На жаль, через воєнну хуртовину рукопис цієї праці, всі пляни та інші допоміжні матеріяли впали жертвою вогню при бомбардуванні

У взаєминах з людьми Іван Євгенович був завжди привітний, спокійний і лагідний, приємно було вести з ним розмову. У розмові — розважний, ніколи не старався накидати своїх переконань, любив товариство.

Це неповна й бліда сілюета проф. архітекта Івана Є. Жуковського. Відійшла від нас людина, але її діла житимуть далі у нашій вдячній пам'яті.

І.М.Новосівський

Літературний вечір С.Гординського на УВУ

У п'ятницю, 20-го лютого ц.р., відбувся у приміщеннях Українського Вільного Університету в Мюнхені літературний вечір відомого маляра і фахівця розпису церков, мистецтвознавця, сеньйора серед українських поетів на еміграції, поета-романтика, літературного критика, літературного дослідника і перекладача з чужих літератур, дійсного члена НТШ і УВАН Святослава Я.Гординського.

Літературний вечір відкрив ректор УВУ проф. Янів, привітавши маестра С.Гординського, доцента д-ра Ігоря Качуровського та ред. Констянтина Бачинського — трьох доповідачів вечора, а серед присутніх (коло 60 осіб) привітав д-ра Ігоря Гордієва з дружиною, які, повертаючись до далекої Австралії, зупинилися у Мюнхені.

Вечір започаткував доповіддю про поетичну, літературознавчу та мистецьку діяльність С. Гординського доц.д-р І.Качуровський, відомий літературознавець, поет-неокласик, публіцист, літературний критик та перекладач із чужих літератур, який згадав про своє давнє знайомство з Гординським, що почалося від зустрічі в Мюнхені, після війни, в 1945 році. Доповідач підкреслив, що йому приємно представити присутнім свого приятеля як людину і як заслуженого в українській культурі мистця слова і літературознавця та схарактеризував коротко його діяльність в цих ділянках.

Зупиняючись побіжно над формами і жанрами поезії, д-р І.Качуровський розглянув докладніше строфіку т.зв.клясичної поезії, як найбільш культурний вияв у поезії, у слові людини-поета, що серед неоклясиків (або парнасців) у нашій літературі є і С.Гординський. Опісля він розглянув відомі школи поетів-неоклясиків у нашій літературі: Празьку (Олег Ольжич, Олена Теліга, Євген Маланюк, Олекса Стефанович); Львівську (Богдан Кравців та Святослав Гординський), та Київську (Микола Зеров, Михайло Драй-Хмара, Максим Рильський, Павло Филипович та Юрій Клен, який належав згодом і до Празької) та вказав, що ці школи доповняли одна одну і що діяльність Празької школи, як центру закордонного життя і національної свідомости, проявилася саме тоді, коли діяльність Київської була приглушена цензурою і обмеженнями. Доповідач згадав також, як третього серед львов'ян Богдана Ігоря Антоновича, що був оригінальним поетом, але не підпорядковувався одному мистецькому напрямові.

Доповідач підкреслив творчу індивідуальність Гординського, помітну вже з першої збірки його поезій „Барви і лінії", що вийшла у Львові в 1933 році. Після цього Гординський видав 10 збірок поезій, з яких найбільше значення має остання — „Вогнем і смерчем", що відтворює жах війни (вийшла понад 30 років тому), а також збірка „Вибрані поезії" до якої ввійшли найкращі його поеми з попередніх збірок, що він видав в 1944 році.

Накреслюючи короткий життєпис поета, д-р І.Качуровський згадав, що С.Гординський народився у Коломиї в 1906 році, в родині відомого педагога, літературознавця та культурного діяча Ярослава Гординського. В молодості втратив слух, але, не зважаючи на труднощі, здобув освіту і знання кількох чужих мов, що згодом використовував як науковець і перекладач. Вчився у відомій Мистецькій школі Новаківського у Львові, а потім виїхав на мистецькі студії до Парижу, щоб „збирати скарби західньої культури"...Тому можна сказати, що С.Гординський — „найбільший европеєць серед українських поетів", що й підтверджує його ерудиція, а теж використовування мітологічних мотивів, історичних алюзій тощо. Це свідчить також і про додержування в його творчості т.зв. „канонізованих строф — сонету, елегійного дистиха, александринів і рідкісних сіціліян та алкеєвих строф, що ними володіють поети найвищої культури". Гординський вже не видавав окремих збірок, проте його поезії далі появлялися у журналах „Київ", „Сучасність" та у збірниках „Слово", окремі числа якого він сам редагував.

Окремо розглянув д-р І. Качуровський перекладну діяльність С.Гординського, згадуючи про його антологію „Поети заходу", що містить шістдесят перекладів, та повний переклад віршів французького поета Франсуа Війона, в який перекладач вклав чимало зусиль, щоб розшифрувати французьку мову п'ятнадцятого сторіччя, забарвлену тодішнім міським жарґоном.

Доповідач розглянув перекладну діяльність на еміґрації і назвав найталановитіших перекладачів: покійного Бориса Олександрова, Ярослава Славутича, Олега Зуєвського, Марту і Остапа Тарнавських та обох присутніх — С.Гординського і себе. Для порівнення він рівнож назвав кращих професійних перекладачів в Україні: Бориса Тена (Хомичевського), Ірину Стешенко, Григорія Кочура, Миколу Лукаша, Дмитра Паламарчука, та тих, що сполучують перекладництво з власною творчістю, як Василь Мисик, Микола Бажан, Дмитро Павличко. Вказуючи на спільність заінтересувань в літературознавстві, в поетиці, згадав і про строфіку Гординського, яку він видав п.з. „Український вірш" у 1947 році.

Доповідач розповів про мистецькі монографії С. Гординського, вказуючи на найважливішу із них — „Українська ікона", що вийшла в англійському перекладі і незабаром вийде у виданні УВУ в німецькому перекладі Лідії Качуровської. Крім цього, С.Гординський є автором статтей на літературознавчі і мистецтвознавчі теми, що появилися у „Сучасності" та „Свободі".

Порівнюючи жартома прив'язання С.Гординського до перекладу поезій Ф.Війона із його пристрасним замилуванням до „Слова о полку Ігореві", відомою українською літературною пам'яткою княжих часів (про похід князя Ігоря Святославича на половців 1158 року), д-р Качуровський ствердив, що переважає таки „Слово о полку", якого він є відомим дослідником, що його перший переклад появився в 1936, другий в 1950, але про це вже розказав сам автор перекладу, що знову готує третє видання свого перекладу, що має невдовзі появитися.

Із доповіддю „Нове про 'Слово о полку'" виступив сам дослідник і перекладач С.Гординський. Він навів ряд прізвищ українських, російських і інших слов'янських дослідників і перекладачів, про що докладніше можна прочитати в його статті „Слово про Ігорів похід" (ЕУ Т. II/8 (словникова) стор. 2902-4, 1976 р.). Згадав важливіших із них — М.Максимовича, Ф.Буслаєва, О.Потебню, І.Франка, та новіших — Д.Чижевського, В.Перетця, Л.Булаховського та інших, що науково обороняли автентичність „Слова о полку", як південно-руської пам'ятки, що мовно подібна до літописів того часу.

Допоідач коротко розглянув переклади і переспіви „Слова о полку" у нашій літературі і назвав важливіших перекладачів — М.Максимовича, С.Руданського, Т.Шевченка, І.Франка, В. Мови-Лиманського, В.Щурата, М.Рильського й інших, вказуючи на властивості і поетичне забарвлення цих перекладів. Вказав він також і на недоліки деяких перекладів, головно на незадовільну інтерпретацію т.зв. „темних місць" пам'ятки, що вчинили колись переписувачі під впливом правописних змін того часу, та на різниці поглядів окремих дослідників щодо їхнього розуміння зокрема загадкових імен — Троян, Боян, і їх ролю в духовності східних слов'ян.

Навівши ряд таких „темних місць", доповідач згадав про погляди сучасних дослідників в окремих випадках і подав свої інтерпретації, що він вводить у новому виданні свого перекладу. Він, між іншим, сказав, що, на його погляд, в поході брали участь рівнож галицькі полки, що „темне" слово „галичі стади" не відноситься до „галок" (ворон), що віщують нещастя, а радше — до галицьких воїнів; що назва „галич" має два прикметники — „галичий" і „галицький", і в цьому випадку автор „Слова о полку" покористувався першим терміном. На цій підставі він вважає, що в бої над Калкою в 1158 р. проти половців хана Кончака брали участь і полки галицького князя Осьмомисла, і що перебіг цього походу і його поразку згадує „Слово о полку".

Треба подивляти С.Гординського як людину, як мистця і літературознавця, що в ділянці дослідників і перекладачів „Слова о полку" займає одне із чільних місць і, між іншим, про його досліди згадує часом Академія Наук у Москві і Ленінграді, але промовчують у Києві.

На кінець вечора ред. Констянтин Бачинський, диктор, прочитав по-мистецькому майже весь переклад „Слова о полку" С.Гординського, що залишило у присутніх милий спомин про цей рідкісний авторський вечір.

Д-р Б.Кузь

Для підтримки Комітету за Правопорядок в УККА

Дня 20-го лютого ц.р. відбулася у Нюарку нарада представників місцевих організацій і зацікавлених громадян у справі підтримки Комітету за Правопорядок в УККА. Член того Комітету д-р Б.Шебунчак докладно поінформував про переговори з представниками УККА в днях 14-го грудня 1980 і 16-го січня 1981 року, після чого він розповів про перебіг останньої Ширшої наради Комітету за Правопорядок, що відбулася в Ню Йорку 31-го січня ц.р. та про її рішення.

Після його доповіді були численні запити і дискусія, в якій подано ряд пропозицій як для діяльности Комітету за Правопорядок, так і праці на місцевім терені. Зокрема запропоновано щоб:

1) Комітет змінив свою назву відповідно до нових завдань і нової ситуації, особливо, коли пертрактації ні до чого не довели;

2) Комітет в Ню Йорку подав свою адресу, телефон, заанґажував сталого працівника для полагодження біжучих справ і інформації;

3) Установив і подав у пресі банкове конто для вплачування пожертв (вміжчасі Комітет дещо з тих побажань виконав).

На нараді вибрано Ініціятивну групу для організації праці на місцях у Нюарку і північному Ню Джерзі, а також підтримки Комітету. До завдань Ініціятивної групи належить також підготова до скликання зборів для створення місцевого відділу Комітету за Правопорядок. Склад вибраної Ініціятивної групи (поазбучно) : П.Буняк, А.Кейбіда, Л.Колясіський, В.Лашичак, Е.Переїма, О.Труш, І.Хамуляк.

ЕП

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАН АНТИПЕНКО, член УНС, Відд. 424 Т-ва Герої Крут у Філядельфії, Па., помер 4 грудня 1980 р. на 87-му р. життя. Нар. -893 р. на Запоріжжі, Україна; членом УНС став у 1950 р. Залишив у смутку дружину Василину з дому Комарницька. Похорон відбувся 18 грудня 1980 на укр. правосл. цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Трипупенко, секр.

АНАСТАЗІЯ ДЕМКОВИЧ, членка УНС Відд. 211 св. Михаїла в С. Ай., Н. Й., померла 6 грудня 1980 р. на 86-му р. життя. Нар. 1894 р. в Україні; членкою УНС стала в 1924 р. Залишила у смутку двох синів і дві дочки. Похорон відбувся 11-го грудня 1980 р. на цвинтарі в Говплавн, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Василь Караванович, секр.

ТЕОДОР ШУРА, член УНС Відд. 193 св. Николая в Тейлор, Па., помер 16 грудня 1980 р. на 72-му р. життя. Нар. 1908 р. в Нантікок, Па.; членом УНС став 1962 р. Залишив у смутку брата і сестру. Похорон відбувся 19 грудня 1980 р. на цвинтарі св. Володимира в Скрентон, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Сара Тутка, секр.

ЙОСИФ ПИВАРНИК, член УНС Відд. 63 Т-ва Січ у Форд Ситі, Па., помер 13-го грудня 1980 р. на 66-му р. життя. Нар. 1914 р. в Сортелл, Мінн.; членом УНС став у 1945 р. Залишив у смутку дружину Марґарету, дітей: Йосифа, Михайла, Елейн і Деніс. Похорон відбувся 16 грудня 1980 р. на рим.-кат. цвинтарі св. Марії у Форд Ситі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Турко, секр.